

MEDICAL SCIENCE

Een keizersnede is een operationele ingreep waarbij een kind via de buik ter wereld komt in plaats van vaginaal. De medische term is sectio caesarea. Er doen verschillende verhalen de ronde over de oorsprong van deze naam. Duidelijk is dat het niets met de geboorte van **JULIUS CAESAR** te maken heeft zoals vaak wordt beweerd. De naam komt van het Latijnse 'caesare', dat snijden betekent. De laatste jaren is het aantal geboortes dat via een keizersnede plaatsvindt met name ook in de Westerse landen enorm toegenomen. Van de ruim 180.000 geboortes in Nederland bevalt momenteel ongeveer tussen de 15-20% met een keizersnede. Een keizersnede is wereldwijd de meest uitgevoerde operationele ingreep.

Reden

Ondanks de toename van het aantal keizersnedes wordt deze operationele ingreep in principe alleen uitgevoerd als er een goede (medische) reden voor is. Als al vóór of tijdens de zwangerschap duidelijk is dat de bevalling via een keizersnede moet plaatsvinden, dan heet dit een geplande of primaire keizersnede. Voorbeelden hiervan zijn een moederkoek die voor de baarmoedermond ligt (placenta praevia), een vleesboom die de indaling van het kind verhindert of een complicatie bij de moeder, bijvoorbeeld een ernstige zwangerschapsvergiftiging of HELLP-syndroom. Ook wordt er vaak bij meerlingzwangerschappen en kinderen in stuitligging een primaire keizersnede verricht. In de gevallen waarbij tijdens de bevalling duidelijk wordt dat

Dr. E.A. Boss
In **PRIVÉ MEDISCH**, onder redactie van dr. E.A. BOSS, medisch specialist in het Máxima Medisch Centrum in Veldhoven, wordt elke week een ander medisch onderwerp onder de loep genomen. Deze week: Keizersnede.

een keizersnede nodig is, spreken we van een secundaire keizersnede. De meest voorkomende voorbeelden hierbij zijn het niet vorderen van de ontsluiting of uitdrijving en een dreigend zuurstofgebrek bij het kind.

Risico's

Meestal wordt een keizersnede uitgevoerd via een zogenaamde

Keizersnede

(sectio caesarea)

'bikinisnede'. Dit is een horizontale (dwarse) snede van ongeveer 10-15 cm net boven het schaambeent. Afhankelijk van de situatie kan er ook worden gekozen voor een snede van de navel naar beneden. Bij de geboorte van het hoofd (of stuit) wordt er ook op uw buik geduwd. De meeste patiënten ondergaan een keizersnede door middel van een ruggenprik. Hierbij wordt er door de anesthesist vloeistof tussen de ruggenwervels gespoten ter pijnbestrijding (epiduraal). Hierdoor hebben patiënten tijdens de keizersnede geen pijn, maar maken ze wel bewust de geboorte van het kind mee. In enkele ziekenhuizen kan men zelfs al direct na de geboorte het kind bij zich houden en contact maken (na controle door de kinderarts) terwijl de operatie nog bezig is. In sommige (spoed-)gevallen kan een keizersnede onder algehele verdoving worden voorgesteld. De tijd die nodig is voor het herstel na een keizersnede is meestal langer dan na een vaginale bevalling. Naast het jonge moederschap moet er ook hersteld worden van een buikoperatie. Ondanks dat een keizersnede een zeer vaak uitgevoerde procedure is, kunnen er toch ook complicaties optreden. Deze zijn echter zeldzaam. Voorbeelden zijn bloedarmoede door het bloedverlies, nabloeding in de buik, wondinfectie, darmen die niet goed op gang komen (ileus) of een blaasontsteking. Na elke operatie of bevalling is er een verhoogd risico op trombose. Om dit te voorkomen krijgen vrouwen bloedverdünnende mid-

delen zolang men nog niet uit bed kan.

Ruptuur

Na een eerdere keizersnede kan afhankelijk van de situatie besproken worden om de volgende keer wel een vaginale bevalling na te streven. Het is dus zeker niet altijd zo dat geldt 'eens een keizersnede, altijd een keizersnede'. Wel is het zo dat na een eerdere keizersnede er altijd een indicatie is om een volgende maal in het ziekenhuis te bevallen. Dit heeft te maken met de kans dat er (meestal) plots tijdens de bevalling een scheur optreedt (ruptuur) van het oude keizersnede-litteken in de wand van de baarmoeder. Overigens is deze kans niet heel groot. Soms hebben vrouwen na een keizersnede een gevoel van teleurstelling dat ze niet op de 'normale' weg zijn bevallen en gefaald hebben. Het is belangrijk om dit soort gevoelens met de partner en de omgeving te bespreken. Daarom is in een gesprek na een keizersnede altijd van belang om alle vragen die er nog eventueel zijn te kunnen bespreken. Ook bij de partner kunnen dit soort gevoelens een rol spelen.

Ben je ontevreden met je uiterlijk en wil je daar wat aan doen? Bijna iedereen die iets aan zichzelf wil veranderen met een cosmetische behandeling zoekt eerst op internet naar informatie. Dokter Google is een onuitputtelijke bron, alleen is de informatie niet altijd volledig of helemaal juist. En je krijgt natuurlijk niet een persoonlijk antwoord op jouw

HOLLANDE HOOGTE

Iggy Azalea adviseert: 'Doe je huiswerk voordat je beslist over een cosmetische ingreep.'

vraag. Maar vooraf googelen is wel slim. Je krijgt een idee wat de mogelijkheden zijn en wanneer je leest over behandelingen heb je waarschijnlijk ook wel een paar vragen op te schrijven. Wanneer dokter Google je niet verder kan helpen, is het tijd om een afspraak te maken voor een consult. Kies voor een plastisch chirurg die zowel opereert als behandelingen zonder snijden doet. Dan kun je kiezen voor de behandeling die het best bij je past. Vraag altijd of het consult plaatsvindt bij de plastisch chirurg die de behandeling uitvoert. Of het nu gaat om Botox, fillers, een ooglidcorrectie of borstvergroting. Hij of zij kan het beste jouw medische en esthetische vragen beantwoorden en je uitleg geven over de verschillende behandeltechnieken. Een goede plastisch chirurg neemt uitgebreid de tijd om persoonlijk je vragen te beantwoorden en vindt een vragenlijstje alleen maar fijn. Het betekent dat je serieus nadenkt over de behandeling en het maakt het makkelijker om je wensen en verwachtingen te begrijpen.

Wat is het alternatief?

Wanneer je iets aan je uiterlijk wilt veranderen, kun je kiezen uit verschillende behandelingen. Wil je graag van je buikje af, dan denk je misschien meteen aan liposuctie. Maar wanneer je vraagt of er ook andere behandelingen mogelijk zijn, is misschien vet bevriezen zonder operatie een beter alternatief. Bijvoorbeeld omdat je huid te verslapt is voor liposuctie. Tenzij je een grotere hoeveelheid vet kwijt wil. Dan is een buikwandcorrectie waarschijnlijk een beter alternatief, want dan kan ook meteen de overtollige huid worden verwijderd.

Welke verdoving?

Zie je op tegen een fillerbehandeling in je toch al gevoelige lippen? Dan is het handig om te vragen of er een speciale filler wordt gebruikt waar het verdovingsmiddel lidocaine inzit. Narcose of niet? Bij een ooglidcorrectie van de bovenoogleden is meestal een plaatselijke verdoving voldoende, maar bij een

correctie van de onderoogleden is narcose gebruikelijker. Zie je erg op tegen de narcose? Vraag dan of de plastisch chirurg in een ziekenhuis opereert. Al zijn de risico's en complicaties zeer klein, het is een veilig gevoel dat alle faciliteiten direct bij de hand zijn voor het geval dat.

Is het wel veilig?

Elke behandeling kent een risico, hoe klein ook. Zelfs Botox en fillerbehandelingen. Vraag welke merken de plastisch chirurg gebruikt. Er zijn bijvoorbeeld heel wat verschillende soorten fillers op de markt. Vraag ook welke apparatuur de chirurg gebruikt. Goede apparatuur is kostbaar en er bestaan enorm veel goedkope namaakapparaten voor laserbehandelingen en Cryolipolysebehandelingen. En namaakbehandelingen zijn niet veilig. Een operatie, al dan niet onder narcose, heeft een grotere kans op complicaties dan een behandeling zonder snijden. Misschien vind je een iets subtieler resultaat in dat geval toch prettiger dan de risico's en herstelperiode van een operatie.

Mag ik op vakantie?

Je wilt natuurlijk ook weten hoe snel je weer aan het werk kan. Of wanneer zichtbare littekens zijn verdwenen. Na een laserbehandeling mag je niet in de zon, dan is een zonzakantie niet praktisch. Afhankelijk van de intensiteit kan een laser je huid behoorlijk rood kleuren en ben je niet echt toonbaar voor je werk. Na een borstvergroting of buikwandcorrectie kun je niet zwaar tillen en het duurt even voordat je weer je dagelijkse werkzaamheden kunt hervatten. Belangrijke vragen voor het geval dat je vrije dagen moet opnemen of met jonge kinderen wat extra hulp moet organiseren.

Wat kost het?

Al googelend wordt meestal eerst naar de prijs gekeken. Vraag altijd wat is inbegrepen in de prijs. Denk aan narcose,

Plastisch chirurg Farid Kazem staat in binnen- en buitenland hoog aangeschreven om zijn uitgebreide expertise, kennis en resultaten op het gebied van plastische chirurgie en huidverjonging. Heeft u een vraag voor dokter Kazem, stuur dan een e-mail naar kazem@prive.nl. Wie weet wordt uw vraag in een volgende column behandeld. Meer informatie: www.kazem.nl.

Jennifer Aniston googelt naar de nieuwste behandelingen tegen huidveroudering.

nazorg, eventuele complicaties of vervolgsconsulten. Na een behandeling wil je natuurlijk wel de plastisch chirurg zelf spreken. Bijvoorbeeld bij pijnklachten, wanneer je herstel iets anders loopt dan verwacht, of als je vragen hebt over het resultaat. Persoonlijk vind ik een vervolgsconsult elke twee jaar na een borstvergroting belangrijk. Dat zit gewoon in de prijs inbegrepen. Net als dat ik de eerste Botox-behandeling liever heel bescheiden injecteer en een afspraak maak na een paar weken voor een touch up. Om te kijken of het nodig is om de spiertjes nog iets extra te ontspannen. Heb je na het consult toch nog vragen? Aarzel niet en stel je vragen per mail, telefonisch of boek een vervolgsconsult.

Khloe Kardashian vergat zelfs te vragen of ze Botox of fillers had laten inspuiten.

Vragenlijstje voor de dokter